

MATTHEW DICKS

Egy képzeletbeli barát naplója

KOLIBRI KIADÓ, BUDAPEST, 2012.

Matthew Dicks méltán sikeres könyvét – amelyet megjelenése óta már 17 nyelvre lefordítottak – elsősorban kamaszoknak vagy felnőtteknek ajánlanám, és nem csak azoknak, akik érdeklődnek az autizmus iránt.

A szerző bűbajos, egyedi mesevilágot teremt a valóság és képzelet határán, melybe szinte észrevétlenül szövi az autizmus jelenségének valószínű ábrázolását.

A címben szereplő képzeletbeli barátot egy 9 éves autizmussal élő kisfiú, Max teremtette, hogy hűséges társként átsegítse mindennapjainak ijesztő káoszán.

Max különlegességét, a fejlődési zavar tüneteit a történetben lezajló események mellett a képzeletbeli barát elbeszéléseiből, a könyvben szereplő szülők, kortársak és tanárok viselkedéséből, párbeszédeiből ismerheti meg az olvasó, így szinte észrevétlenül jutunk az autizmus sok szempontú, hiteles ábrázolásához. Valószínűnek tartom, hogy a szerző, akinek eredeti foglalkozása tanár, közelebbről is ismerheti az autizmus világát.

A tünetek rendkívül gyengéd és finom és szakszerű ábrázolása alapján a következő kép rajzolódik ki: Max számára nagy nehézséget jelent önállóan dönteni akár a legapróbb dolgokról is, vagy arra használni a beszédet, amire az való, például segítséget kérni, elutasítani, válaszolni.

Budo, a képzeletbeli barát szerint Max másképpen, távolról szereti az embereket, mert összezavarják és szorongást keltenek benne. Nem érti például, hogy az emberek miért mondanak mást, mint amit gondolnak, nem érti a gúnyolódást és a viccet, irtózik az érintéstől, alig néz mások szemébe. Az iskolában nincsenek barátai, magányosan játszik.

Viselkedését, játékát a merev rutinok és az azonossághoz való extrém mértékű ragaszkodás uralják, így például kiborul az ágyneműcserétől, vagy ha változik a fogkrém márkája.

A szülők vívódása, vitája és a diagnózis megértésének, elfogadásának nehézsége szintén olyan jelenség, melyet jól ismerhetünk a mindennapokból.

A fejlődési zavar típusos tüneteinek bemutatása mellett a szerző szívszorítóan jeleníti meg, hogyan zaklatja, bántalmazza Maxet egyik iskolatársa, felismerve a kisfiú védtelenségét, sebezhetőségét, akinek félelme és magánya megrendítő ebben a helyzetben. Sajnos a jó képességű, integrációban tanuló autizmussal élő gyermekek esetében

valóban meglehetősen gyakori, hogy a kortársak visszaélnek sérülékenységükkel, zaklatják, ugratják őket az iskolában.

Szerencsére megismerhetünk egy olyan kiváló pedagógust is, aki mélyebb megértéssel és empátiával fordul a különleges kislány felé, így csökkentve magányát és szorongását.

Annak ellenére, hogy a könyv nagyon szakszerűen mutatja be az autizmus jelenségét, természetesen nem szakkönyv, hanem fordulatos, izgalmas mese, melyben végig aggódhatunk a rokonszenves főhősért és haragudhatunk ravasz és veszélyes ellenségeire.

Bízhatunk abban, hogy végül a szeretet és a hűség ereje legyőzi a gonosz erőket, a képzeletbeli barát segítségével a lehetetlen lehetségessé válik, a gyenge pedig erőssé.

A könyv egyik nagy értéke, hogy általa nagyon sokan megismerhetik az autizmus legfőbb jellemzőit, olyanok is, akik soha nem találkoztak még autizmussal élő emberekkel, és talán érzékenyebbé, empatikusabbá válhatnak a regény elolvasása során.

Ószi Tamásné

MEGJELENT

ZÁSZKALICZKY PÉTER

A társadalmi és az iskolai integráció feltételrendszere és korlátai

Mennyire illeszkednek vagy nem illeszkednek egymáshoz az ellátórendszer életkor-specifikusan szerveződő intézményei? Mennyire szempont az iskolai oktatás-nevelés során a későbbi társadalmi beilleszkedés? Mire szocializál, mire készít fel, milyen és mire szolgáló kompetenciákkal akar felvértezni az iskola? Mít akar és tud hasznosítani az iskolában megszerzett készségekből és ismeretekből később a felnőtt-intézmény?

Kötetünk két, párhuzamos kutatás eredményeit adja közre. Ezek kérdésfeltevésai – a sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatásának feltételrendszere, illetve a felnőtt fogyatékos népesség társadalmi integrációjának állapota és korlátai – egy sokszor méltatlanul elfeledett, jelentőségén alul kezelt összefüggés mentén nagyon is illeszkednek egymáshoz.

A külön vagy együtt nevelés választásának, sikerességének, legitimitációjának kérdése végső soron ugyanis azon áll vagy bukik, hogy felnőtté válva, az iskolából kilépve milyen beilleszkedési lehetőségek várnak az egyénre, illetve mennyire hozzáférhetőek számára a társadalom azon intézményei és közösségei, amelyekben a társadalom többi tagja él és amelyeket a társadalom többi tagja használ – azaz mennyiben látja el őket a szükséges kompetenciákkal az iskola, hogy felnőttként esélyük legyen a lehető legnagyobb önállósággal boldogulni a többségi keretek között.

